

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Кафедра економіки і бізнесу

ПОГОДЖЕНО

Гарант ОПП «Економіка»

д.е.н., професор. Ірина КОЛОКОЛЬЧИКОВА

« » 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

к.е.н., доцент

 Лариса БОЛТЯНСЬКА
«30» серпня 2023р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Діджиталізація в бізнесі»

для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр»

зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація»

за ОПП «Туризм»

(на основі ОР Бакалавр)

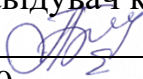
Факультет економіки та бізнесу

2023 - 2024 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Діджиталізація в бізнесі» для здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» за ОПП «Туризм» (на основі ОР Бакалавр).

– Запоріжжя, ТДАТУ. - 12 с.

Розробник: д.е.н., професор, Денис Єременко

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри «Економіка і бізнес»
Протокол № 1 від «30» серпня 2023 року
Завідувач кафедри економіки і бізнесу
 Лариса БОЛТЯНСЬКА
«30» серпня 2023р.

Схвалено методичною комісією факультету економіки та бізнесу для спеціальності 242 «Туризм і рекреація» ступеня вищої освіти «Магістр» за ОПП «Туризм» (на основі ступеня вищої освіти «Бакалавр»)

Протокол від №1 від 4 вересня 2023 року

Голова, доцент Юлія ВОРОНІНА

«04» вересня 2023 року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів 4	Галузь знань: 24 «Сфера обслуговування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 120	Спеціальність: 242 «Туризм і рекреація»	Курс/рік підготовки	Семестр
Змістових модулів - 2		М1	1
Тижневе навантаження: аудиторних занять - 4 год. самостійна робота студента – 8 год.	Ступінь вищої освіти: «Магістр»	Вид занять	Кількість годин
		Лекції	20
		Лабораторні заняття	-
		Практичні заняття	20
		Семінарські заняття	-
		Самостійна робота	80
		Форма контролю: Екзамен	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: надання знань щодо сутності механізму функціонування елементів та складових цифрової економіки, її ключових технологій, продуктів і послуг, науково-теоретичних та методичних основ організації та здійснення окремих процесів цифрової економіки з використанням технологій та продуктів, що може використовуватись майбутніми фахівцями в розробці оптимальних рішень з приводу застосування необхідного інструментарію для здійснення систем управління маркетингом, продажами і сервісом; телефонії і месенджером; системам документообігу і управління персоналом; облікових систем і безлічі інших корпоративних додатків.

Завданням курсу «Діджиталізація в бізнесі» полягають у вивченні теоретичних знань і оволодіння практичними навичками в сфері цифрової економіки та практичними навичками для самостійного прийняття управлінських рішень в умовах цифрової трансформації суспільства.

Предмет курсу - інформація про стан підприємства, результати його діяльності, що узагальнюється у обліковій, фінансовій та податковій звітності підприємства для зовнішніх та внутрішніх користувачів.

Освітня компонента забезпечує набуття здобувачами ВО:

- *Загальних компетентностей:*

ЗК1. Здатність до організації, планування, прогнозування результатів діяльності.

ЗК2. Здатність вести професійну діяльність у міжнародному та вітчизняному середовищі.

ЗК4. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- *Спеціальних (фахових) компетентностей:*

ФК2. Здатність планувати і виконувати наукові та прикладні дослідження у сфері туризму та рекреації

ФК4. Здатність організовувати діяльність та співпрацю суб'єктів регіонального, національного та міжнародного туристичних ринків на засадах сталого розвитку з урахуванням світового досвіду

ФК5. Здатність оперувати інструментами збору, обробки інформації, аналізувати та управляти туристичною інформацією

ФК7. Здатність розробляти та впроваджувати інновації в діяльності суб'єктів туристичного ринку

- *Програмних результатів навчання:*

РН3. Застосовувати сучасні цифрові технології, методи та інструменти дослідницької та інноваційної діяльності для розв'язання складних задач у сфері туризму і рекреації

РН6. Аналізувати та оцінювати діяльність суб'єктів туристичного ринку, планувати результати їх стратегічного розвитку.

- *soft skills* показувати навички самостійної роботи, чесність та відповідальність за точність та об'єктивність подання інформації у сформованих звітах

Міждисциплінарні зв'язки з урахуванням структурно-логічної схеми ОПП «Діджиталізація в бізнесі».

Перелік навчальних дисциплін, знання з яких потрібні для вивчення освітньої компоненти: «Моделювання соціально – економічних систем», «Інновації у соціально-економічному розвитку», «Виробнича переддипломна практика».

Перелік навчальних дисциплін, вивчення яких у подальшому базується на матеріалі освітньої компоненти: «Державна атестація».

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1.

Теоретичні основи цифрової економіки.

Тема 1. Цифрова економіка: тренди та перспективи розвитку. [1,3,5,6,13]

Основні поняття цифрової економіки. Поширення нових бізнес-моделей. Цифрові технології державного врядування. Цифровізація науки. Оцінка вкладу цифровізації в економічне зростання. Ринок праці та компетенції кадрів в цифрову епоху.

Тема 2. Захист інформації. [12,5,8,11]

Базові поняття теорії інформаційної безпеки, засоби і методи захисту електронної пошти, електронний підпис

Тема 3. Фінансові технології. [1, 9,15,12]

Fintech тенденції ринку, блокчейн, криптовалюта, smart-contracts

Тема 4. Internet of things (IOT). [1,4,18,19]

Базові поняття IOT (IOT), галузі застосування IOT, industrial internet of things, бізнес-моделі для впровадження IOT

Тема 5. BIG DATA в економіці. [8,11,25,27]

Поняття Big Data, сфери застосування Big Data, робота з Big Data

Змістовий модуль 2.

Теоретичні основи функціонування діджиталізації в бізнесі.

Тема 6. Електронний бізнес. [12,15,18]

Зміст електронного бізнесу, основи електронної комерція, види електронної торгівлі.

Тема 7. Digital marketing. [1,14,15,] Висвітлені питання стосовно Основа Digital Marketing, лендінг, контекстна реклама, inbound, seo-оптимізація, соціальні мережі, розсилка, веб-аналітика, арбітраж трафіку, чат-боти.

Тема 8. Управління електронним бізнесом. [13,15,18]

CRM - управління взаємодією з клієнтами, ERP - планування ресурсів підприємства, EDM - електронний документообіг, HRM - управління персоналом

Тема 9. Штучний інтелект як складова цифрового інформаційного простору. [19,22,24]

Еволюція розвитку систем штучного інтелекту. Основні характеристики штучного інтелекту. Области застосування штучного інтелекту

Тема 10. Мобільність, хмари, цифрові інструменти: епоха підключеного світу. [5,8,9,15]

Сутність та базові принципи Інтернету речей. Стандарти та архітектура Інтернету речей. Способи взаємодії з Інтернет-речами.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість			
			годин			балів
			лк.	лб.	СРС	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи цифрової економіки.						
1	Лекція 1	Цифрова економіка: тренди та перспективи розвитку.	2			
	Практичне заняття 1	Цифрова економіка: тренди та перспективи розвитку.		2		3
	Самостійна робота 1	Робота на освітньому порталі			8	2
2	Лекція 2	Захист інформації.	2			
	Практичне заняття 2	Захист інформації.		2		3
	Самостійна робота 2	Робота на освітньому порталі			8	2
3	Лекція 3	Фінансові технології.	2			
	Практичне заняття 3	Фінансові технології.		2		3
	Самостійна робота 3	Робота на освітньому порталі			8	2
4	Лекція 4	Internet of things (IOT).	2			
	Практичне заняття 4	Internet of things (IOT).		2		3
	Самостійна робота 4	Робота на освітньому порталі			8	2
5	Лекція 5	BIG DATA в економіці.	2			
	Практичне заняття 5	BIG DATA в економіці.		2		3
	Самостійна робота 5	Робота на освітньому порталі			8	2
6	ПМК 1	Підготовка до написання ПМК I				

7	ПМК 1	Підсумковий контроль за змістовий модуль 1				10
Всього за змістовий модуль 1 – 60 год.			10	10	40	35
Змістовий модуль 2. Теоретичні основи функціонування діджиталізації в бізнесі.						
8	Лекція 6	Електронний бізнес.	2			
	Практичне заняття 6	Електронний бізнес.		2		3
	Самостійна робота 6	Робота на освітньому порталі			8	2
9	Лекція 7	Digital marketing.	2			
	Практичне заняття 7	Digital marketing.		2		3
	Самостійна робота 7	Робота на освітньому порталі			8	2
10	Лекція 8	Управління електронним бізнесом.	2			
	Практичне заняття 8	Управління електронним бізнесом.		2		3
	Самостійна робота 8	Робота на освітньому порталі			8	2
11	Лекція 9	Штучний інтелект як складова цифрового інформаційного простору.	2			
	Практичне заняття 9	Штучний інтелект як складова цифрового інформаційного простору.		2		3
	Самостійна робота 9	Робота на освітньому порталі			8	2
12	Лекція 10	Мобільність, хмари, цифрові інструменти: епоха підключеного світу.	2			
	Практичне заняття 10	Мобільність, хмари, цифрові інструменти: епоха підключеного світу.		2		3
	Самостійна робота 10	Робота на освітньому порталі			8	2
13	ПМК 2	Підготовка до написання ПМК 2				
14	ПМК 2	Підсумковий контроль за змістовий модуль 2				10

Всього за змістовий модуль 2 – 60 год.	10	10	40	35
Екзамен				30
Всього з навчальної дисципліни - 120 год.	20	20	80	100

5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 1

1. Поняття інформації. Види інформації.
2. Сучасні інформаційні технології.
3. Технологічні процеси автоматизованої обробки економічної інформації.
4. Економічна інформація як складова інформаційного ресурсу суспільства.
5. Класифікація інформаційних технологій.
6. Інструментарій інформаційної технології.
7. Шляхи вдосконалення системи економічної інформації в управлінні економічним об'єктом.
8. Роль і місце інформаційних систем в управлінні народним гос-подарством.
9. Визначення поняття «інформаційна система».
10. Основні принципи створення ІС.
11. Класифікація ІС.
12. Структура та склад економічних ІС.
13. Характеристика складових частин ІС.
14. Інформаційні потоки ЕІС.
15. Типи взаємодії ІС.
16. Апаратне забезпечення інформаційних технологій.
17. Програмне забезпечення інформаційних технологій в економіці.
18. Основні поняття про бази даних.
19. Переваги організації інформації у вигляді БД.
20. Моделі даних. Види моделей даних.
21. Банки даних. Компоненти та способи організації банку даних.
22. Системи управління базами даних.
23. Технологія сховищ даних Data Warehousing.
24. Технологія аналізу OLAP. Правила OLAP. Складові OLAP-технологій.
25. Технологія аналізу «Data Mining». Інтелектуальний аналіз інформації.
Проблематика впровадження нових технологій на підприємстві.
26. Інформаційні ресурси глобальної мережі Інтернет. Особливості застосування локальних та регіональних інформаційних мереж.
27. Мережі Інтранет/Екстранет.
28. Сутність гіпертекстових технологій. Інформаційні системи і служби в Інтернеті.
29. Методи і засоби захисту інформації в ІС, оцінювання безпеки ІС.
30. Сервіси безпеки та механізми її порушень.
31. Шифрування даних.
32. Засоби захисту операційних систем.
33. Захист апаратних пристроїв.
34. Безпека та захист комп'ютерних мереж в умовах здійснення управлінської діяльності.
35. Юридичне та організаційне забезпечення захисту інформації.
36. Захист інформації в Інтернет.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ № 2

1. Рівні управління проектуванням. Контур управління.
2. Технологія побудови раціональних планів і визначення потреб ресурсів для їх реалізації.
3. Оперативне управління проектними роботами.
4. Побудова альтернативних технологічних мереж проектування ІС.
5. Використання технологічних мереж проектування для раціонального планування проектних робіт та управління перебігом їх виконання.
6. Особливості створення ІС на основі перспективних інформаційних технологій.
7. Задачі та принципи автоматизації проектування ІС.
8. Автоматизація розробки проектних рішень і документування проектів.
9. Використання ППП.
10. Системи автоматизованого проектування, метаінформація та її місце в САПР.
11. Технологія проектування SSADM.
12. Стратегічні ІС.
13. Рівні конкуренції, стратегії, моделі ті інформаційні технології. Аналіз ланцюжка додавання споживчої вартості.
14. Передумови виникнення систем підтримки прийняття рішень (СППР).
15. Основні відмінності СППР від традиційних звітних систем.
16. Розвиток концепції і структури СППР.
17. Компоненти СППР. Характеристики сучасних комп'ютерних СППР.
18. Досягнення комп'ютерних технологій, що забезпечують розвиток СППР.
19. Еволюція методів прийняття управлінських рішень.
20. Виникнення інформаційного управління. Інформаційне управління як новий метод управління в конфліктних ситуаціях. Переваги інформаційного управління.
21. Експертні системи. Ієрархія системи.
22. Загальні принципи оцінки ефективності інформаційних технологій управління.
23. Ефективність впровадження автоматизованих систем.
24. Фактори ризику інформаційної системи.
25. Групи ризиків.
26. Шляхи зниження ризиків. Мінімізація інвестиційних ризиків.
27. Вимоги, що спрямовані на підвищення рентабельності функціонування інформаційної системи і забезпечення її розвитку та збереження вкладених коштів.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання, які використовуються в процесі проведення лекційних та практичних занять з навчальної дисципліни: лекції з використанням мультимедійних презентацій, відеоматеріалів та інтерактивних методів для дистанційного викладання освітнього компонента, робота індивідуальна та в групах, розв'язування ситуаційних завдань, задач та практичних кейсів, робота з законодавчою, нормативною та навчально-методичною літературою, консультації, самостійна робота.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Сучасні інформаційні системи і технології: навч.-метод. посіб. для самот. роботи та практ. занять з навч. дисципліни / уклад.: В. Г. Іванов, С. М. Іванов, В. В. Карасюк та ін. – Х.: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. – 151 с.
2. Сучасні інформаційні системи і технології: програма для студентів 1 курсу / уклад.: В. Г. Іванов, В. В. Карасюк, М. В. Гвозденко. – Х.: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2023. – 13с.
3. Денісова О. О. Інформаційні системи і технології в юридичній діяльності: навч. посіб. / О. О. Денісова – К.: КНЕУ, 2020. – 307 с.
4. Інформаційні системи і технології: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. Г. Карпенко, В. В. Попов, Ю. А. Тарнавський, Г. А. Шпортюк. – К.: МАУП, 2020. – 192 с.
5. Гордієнко І. В. Інформаційні системи і технології в менеджменті: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. / І. В. Гордієнко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К.: КНЕУ, 2023. – 259с.

Допоміжна:

6. Інформаційні системи і технології на підприємствах: конспект лекцій (для студентів і слухачів ФПО та ЗН спеціальності «Економіка підприємства») / уклад. В. М. Охріменко, Т. Б. Воронкова. – Х.: ХНАМГ, 2021. – 185с.
7. Інформаційні системи у фінансово-кредитних установах: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. / І. Ф. Рогач, М. А. Сендзюк, В. А. Антонюк, О. О. Денісова. – К.: КНЕУ, 2021. – 324с.
8. Калінеску Т. В. Інформаційні системи і технології в оподаткуванні: навч. посіб. / Т. В. Калінеску, Г. С. Ліхоносова, О. М. Антіпов. – Луганськ: СЛУ ім. В. Даля, 2021. – 407 с.
9. Каранфілов М. С. Інформаційні системи в державному менеджменті: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисц. / М. С. Каранфілов. – К.: КНЕУ, 2022. – 167с.
10. Козак І. А. Інформаційні технології віртуальних організацій: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни / І. А. Козак, О. Б. Мелашенко. – К.: КНЕУ, 2020. – 154с.
11. Сендзюк М. А. Інформаційні системи і технології в економіці: навч.-метод. посіб. для самот. вивч. дисципліни / М. А. Сендзюк. – К.: КНЕУ, 2019. – 68с.
12. SCM-системи як засіб автоматизації управління постачанням / Лисак О.І. / Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (економічні науки). Мелітополь: Вид-во Мелітопольська типографія «Люкс», 2022. № 1(45). с. 125-132.
13. Калінеску Т.В. Інформаційні системи і технології в оподаткуванні: навч. посіб. / Т.В. Калінеску, Г.С. Ліхоносова, О.М. Антіпов. – Луганськ: вид-во СЛУ ім. В. Даля, 2020. – 407 с.

14. Клімушин П. С. Інформаційні системи та технології в економіці : навч. посіб. / П. С.Клімушин, О.В. Орлов, А.О. Серенок. Х. : Вид-во НАДУ «Магістр», 2020. – 448 с.
15. Костріков С. В. Географічні інформаційні системи: навчально-методичний Морзе Н.В. Інформаційні системи. Навч. посібн. /за наук. ред. Н. В. Морзе; Морзе Н.В., Піх О.З. – Івано-Франківськ, «ЛілеяНВ», – 2021. – 384 с.
16. Павлиш В. А. Основи інформаційних технологій і систем: Навчальний посібник. / Павлиш В. А., Гліненко Л. К. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 500 с.
17. Пістунов І. М. Інформаційні системи в фінансово-кредитних установах навчальний посібник / І. М. Пістунов, Т. В. Борщ. – К.: «Центр учбової літератури», 2021. – 234 с.
18. Сендзюк М.А. Інформаційні системи і технології в економіці: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни / М.А. Сендзюк; М-во освіти і науки України, ДВНЗ “Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана”. – К. : КНЕУ, 2020. – 68 с.
19. Соколов В.Ю. Інформаційні системи і технології : Навч. посіб. / Соколов В.Ю. – К. : ДУІКТ, 2020. – 138 с.
20. Ситник В.Ф., Писаревська Т.А., Сромта Н.В., Краєва О.С. Основи інформаційних систем. — К.: КНЕУ, 2020.
21. Тесленко Г.С. Інформаційні системи в аграрному менеджмент. —К.: КНЕУ, 2016.
22. **Макаревич Т.А. Інформаційні системи і технології в економіці та управлінні: Навч. посібник. — Алчевськ : ДонДТУ, 2020. – 368с.**
23. Пасічник В. В. Глобальні інформаційні системи та технології (моделі ефективного аналізу, опрацювання та захисту даних) / В.В. Пасічник, П.І. Жежнич, Р.Б. Кравець та ін. – Львів : Вид-во Національного університету «Львівська політехніка», 2021.- 350 с.
24. Сендзюк М. А. Інформаційні системи в державному управлінні: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2022 – 339 с.
25. Табунщик Г. В. Проектування, моделювання та аналіз інформаційних систем: Навчальний посібник / Г.В. Табунщик, Р.К. Кудерметов, А. В. Притула. – Запоріжжя : ЗНТУ, 2021. – 292 с.
26. **Фабричев В. А., Боровик В. М.. Інформаційні системи і технології підприємства: навч. посібник. – К. : НАУ, 2020. – 100 с.**

8. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Освітній портал ТДАТУ <http://op.tsatu.edu.ua>
2. Наукова бібліотека ТДАТУ <http://www.tsatu.edu.ua/biblioteka/>
3. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>
4. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Сайт державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sta-sumy.gov.ua>
6. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.
7. Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua> .
8. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: - <http://www.nau.ua>